

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Велизар Костадинов Гочев, ръководител катедра
„Биохимия и микробиология”, Биологически факултет, ПУ „П. Хилендарски”

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'
в Област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика,
Професионално направление 4.3 Биологически науки, Научна специалност Микробиология

Автор: Здравка Вселинова Колева

Тема: Микрофлора на храносмилателния тракт на охлюви от сем. *Helicidae*

Научни ръководители: проф. д-р Пенка Мончева и доц. д-р Петя Христова, Биологически факултет, СУ „Св. Кл. Охридски”, София

Със заповед РД 38-88/03.02.2015 г., на Ректора на СУ „Св. Кл. Охридски” съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационния труд на Здравка Вселинова Колева. Авторът на дисертационния труд е редовен докторант към катедра „Обща и промишлена микробиология” и е представил комплект материали на хартиен и електронен носител, който е в съответствие със ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на СУ за ПЗРАСРБ.

Желанието на съвременните потребители да консумират здравословни храни, като охлюви например, поставя акцент върху тяхната безопасност, което напълно кореспондира с изследванията в настоящата дисертационна работа и определя нейната актуалност от практическа гледна точка. От друга страна сравнително малко е известно за качествения състав и динамиката на микробиотата в храносмилателния тракт на охлювите, което обуславя иновативния ѝ характер от фундаментална гледна точка. В този смисъл считам темата на настоящата дисертация за актуална с потенциал за практическо приложение на получените резултати.

Дисертационният труд е представен на 186 страници и е структуриран по възприетия начин, като включва разделите: Увод (2 стр.); Литературен обзор (47 стр.); Цел и задачи (1 стр.); Материали и методи (17 стр.); Резултати и обсъждане (83 стр.); Дискусия (6 стр.); Изводи (1 стр.); Списък на използваната литература (30 стр.) и Приноси (1 стр.).

Литературният обзор е много изчерпателен и като най-съществено негово достойнство определям раздела *Методи за идентификация на микроорганизмите в интестиналния тракт на охлювите*, в който синтезирано са разгледани различни молекулярно-биологични

методи за идентификация като са изтъкнати предимствата и недостатъците на отделните процедури. Обзорът се базира на 316 литературни източника, което е доказателство, че докторантката е много добре запозната с постиженията и перспективните направления за проучване по разработвания проблем. Обзорът завършва с кратко заключение, което позволява логично да се определят целта и задачите на работата.

Целта на дисертационния труд е ясно и точно формулирана. За постигането ѝ са поставени 4 основни задачи със съответни подзадачи.

В раздела *Материали и методи* докторантката детайлно и прецизно е описала огромния брой класически и съвременни микробиологични и молекулярно-биологични методи, които са овладяни и успешно приложени в изследователския процес. Това предполага възпроизводимост на резултатите и категорично доказва успешно реализираната образователна страна на докторската програма.

Експерименталната работа е мащабна и следва логичния ход на едно микробиологично изследване, който включва изолиране на микробни култури, морфологична, физиолого-биохимична и молекулярно-биологична идентификация на щамовете. Поставен е акцент върху подбора на видово дискриминативни техники за молекулярно-биологична идентификация на изолатите от храносмилателния тракт на *C. aspersum*. Съществен принос на работата е прилагането на метагеномен анализ, който е позволил да се установи наличието и на представителите от некултивируема компонента на микробното съобщество.

Формулирани са 7 извода, които точно отразяват получените резултати и съответстват на поставените цел и задачи. Приносите на дисертацията са коректно формулирани, като първият бих категоризирал като научно-приложен, а останалите - като научни с оригинален характер и такива разширяващи съществуващи знания.

Във връзка с дисертацията са представени три публикации - една в списание ХВП, една в *Biotechnol. & Biotechnol. Eq.* и една в *J. BioScience and Biotechnol.* И на двете статии в реферирани списания докторантката е водещ автор, което показва активното ѝ участие в ескеприменталната работа и при подготовката на материалите.

Авторефератът вярно и точно отразява основните резултати, описани в дисертационния труд и е оформен съгласно изискванията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд покрива всички качествени и количествени наукометрични критерии за придобиване на ОНС „Доктор”, залегнали в ЗРАСРБ и Правилника на СУ за неговото прилагане и специфичните креитерии на БФ при СУ. Докторант-

ката е овладяла и приложила впечатляващ набор от съвременни методи за анализ, участвала е активно в национални и международни конференции и проекти, като освен научните, категорично покрива и образователните критерии за придобиване на степената „Доктор”.

Поради гореизложеното, давам своята положителна оценка за проведеното изследване, дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Здравка Вселинова Колева образователната и научна степен „Доктор”, в *Област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, Професионално направление 4.3 Биологически науки, Научна специалност Микробиология*

18.02.2015 г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Велизар Гочев)